

	Hässelby – Vällingby stadsdelsförvaltning Staben 080630
---	---

Medicinskt ansvariga sjuksköterskans rapport gällande uppföljning av hälso- och sjukvårdssäkerhet och -kvalitet inom Socialpsykiatrins gruppbofästäder, Hässelby-Vällingby stadsdel.

Inledning

Inom Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning finns det 2 gruppbofästäder för personer med psykiskt funktionsnedsättning, Ekeby och Paradsängen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska(MAS) har ansvar enligt 24 § Hälso- och sjukvårdslagen och 2 kap 5 § Förordning(FYHS 1998: 1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. I MAS ansvaret ingår att patienterna får en säker och ändamålsenlig vård och behandling inom kommunens ansvarsområde. Kommunens ansvar omfattar habilitering, rehabilitering, hjälpmedel och förbrukningsartiklar som behövs vid inkontinens.

Verksamhetschef för hälso- och sjukvård har det samlade ledningsansvaret och ansvarar för att nödvändiga resurser finns både för kompetens, lokaler och material för att garantera god och säker vård(SOSFS 1997:8).

Läkaransvaret för psykiatrisk vård ligger på Psykiatricentrum Väst. Psykiatriker med specialistkompetens besöker Ekeby gruppbofästad var 14:e dag. Boende på Paradsängen besöker den psykiatriska öppenvårdsmottagningen i Alvik. Läkare kan besöka gruppbofästaden vid behov. Den somatiska vården sköts via Hässelby vårdcentral.

Uppföljningens upplägg

MAS skickade en enkät angående uppföljningsfrågor till enheterna.

Verksamhetschefen och enhetschefen fick enkäten för kännedom innan den skickades ut.

Enkäten besvarades av biträdande enhetschef, sjuksköterska och personalrepresentant från respektive gruppbofästad. MAS besökte gruppbofästäderna, intervjuade biträdande enhetschef, sjuksköterska och personalrepresentanter. MAS granskade läkemedelshantering, dokumentation, hygien- och rapporteringsrutiner på plats. MAS har sammanställt svaren och gjort sin bedömning. Sammanställningarna bifogas. (Ekeby - bilaga 1, Paradsängen - bilaga 2)

Närvarande vid uppföljningstillfällena:

På Ekeby: 29 maj och 2 juni deltog biträdande enhetschef Rita Lifbom, sjuksköterska Louise Jarl, mentalskötare Suzanne Jonsson och samordnare/mentalskötare Stig Forsberg.

På Paradsängen: 29 maj deltog biträdande enhetschef Rita Lifbom, sjuksköterska Louise Jarl, mentalskötare/samordnare Mathias Engström och mentalskötare Ingegerd Danell.

Beskrivning av gruppbofästäderna:

Lokaler och boende:

Ekeby gruppbofästad har 24 lägenheter och ligger i närheten av Hässelbygårds centrum på Astrakängatan 81. Fyra platser köps av andra enheter p.g.a. blandproblematik av fysisk- och psykiskt funktionsnedsättning . Boende på Ekeby har genomsnittsålder på 55,5 år, den yngsta är 44 och den äldsta är 66 år.

Paradsängens gruppbofästad har 9 platser och ligger i ett bostadsrättshus på Aprikosgatan 17. En plats köps av en annan enhet. På Paradsängen är genomsnittsåldern 47,2 år, den yngsta är 34 och den äldsta är 69 år.

Samtliga boenden har tidigare vistats och vårdats långa perioder inom sluten psykiatrisk vård. Den vanligaste diagnosen är schizofreni. Manodepressiva sjukdomar, autism, aspergers syndrom och personlighetstörningar förekommer. Några av boenden har blandning av flera olika symtom. Många boenden har också somatiska sjukdomar.

Personalresurser:

Gemensamt för gruppboendena:

Enheterna har en sjuksköterska som arbetar 75 % tjänstgöringsgrad. Tjänsten delas efter behov mellan gruppboendena. Sjuksköterskan är underställd enhetschefen inom Socialpsykiatri. Kommunen har ansvaret för sjukskötersketillgång dygnet runt. Det saknas täckning från kl.14.30 till kl.16.00 på vardagarna. Biträdande enhetschef ansvarar för personalen, lokaler och drift. Hon ansvarar för Ekeby gruppboende, Paradsängens gruppboende och Säteritakets stödboende. Personalplaneringen är delegerad till samordnare på respektive gruppboende.

Landstingets psykiatriska öppenvårdsmottagning har ett avtal med sjukgymnast som ger sjukgymnastik och handledning på gruppboendena om besväret är relaterat till de psykiatriska diagnoserna.

Ekeby gruppboende:

På Ekeby finns 18 anställda varav en samordnare. Samtliga är tillsvidareanställda och har adekvat utbildning samt erfarenhet av socialpsykiatrisk/ psykiatrisk arbetssätt. Personalomsättningen på Ekeby har varit 3,7 % under senaste året.

Paradsängens gruppboende:

På Paradsängen finns 10 anställda varav en samordnare. Samtliga är tillsvidare anställda och har adekvat utbildning samt erfarenhet av socialpsykiatrisk/ psykiatrisk arbetssätt. Personalomsättningen har varit 30 % under det senaste året. Ledningen har vidtagit åtgärder för att minska personalomsättningen. Personalgruppen arbetar också med boende på Säteritakets stödboende och ett antal personer som bor i egna lägenheter.

Personalens kompetens:

Biträdande enhetschef har socionomutbildning, kunskaper om gällande lagstiftning, allmänna råden och förordningar inom området. Hon har också lång erfarenhet av socialpsykiatrisk arbetssätt.

Sjuksköterskan har arbetat nio år under olika vårdområden. Sjuksköterskan har inte specialistutbildning i psykiatri men har ett stort intresse för patientgruppen och planerar att vidareutbilda sig inom området. Omvårdnadspersonalen har utbildning och erfarenhet inom området och får handledning av en utomstående handledare.

Boendemiljö:

Alla lägenheter har egna toaletter och duschar med handikappanpassad standard. Motivationsarbetet för rökfri boendemiljö pågår. Ett långsiktigt förbättringsarbete gällande boendemiljön har initierats av biträdande enhetschef. Basala hygienrutiner tillämpas.

Arbetssätt:

Målsättning på gruppboenden är att rehabilitera till studier, aktiviteter och sysselsättning eller förbättra/behålla funktioner och hälsa i det dagliga livet.

Vid inflyttning får varje boende information både skriftligt och muntligt om enheternas rutiner och telefonnummer till de kontakter de kan ta. Initialt utförs en hälsobedömning både av sjuksköterska och av läkare. Bland omvårdnadspersonalen utses en kontaktperson och en

kontaktperson som reserv. Dessa kontaktpersoner initierar och utför åtgärder för att de boenden ska få en fungerande, meningsfull tillvaro. Kontaktpersonerna tar fram underlag till genomförande- och individuella vårdplaner. Planeringen sker i samråd med den boende, nödvändig personal och närstående. Kontaktpersonerna hjälper boenden till de kontakter som är nödvändiga och är också närvarande vid läkarbesöken om den boende önskar detta. Enheterna arbetar för att uppnå god kontinuitet för brukarna både personalmässigt, i planering av dagliga aktiviteter och liknande. För personer med psykisk funktionsnedsättning är det av stor vikt ha kontinuitet i personkontakter under lång tid.

En ny sjuksköterska rekryterades i februari 2008. Sjuksköterskan har den sammanhållande funktionen mellan olika vårdgivare. Hon uppdaterar gällande dokument och rutiner. Hon har utarbetat ett utbildningsmaterial till nyanställda angående psykiska sjukdomar och använder sig av de riktlinjer och rutiner som MAS har upprättat. Sjuksköterskan ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatserna, kontakt med läkarna och vårdplanering. Datum för uppföljning sätts upp vid vårdplaneringen.

Läkemedelshantering:

Det finns tydligt införda rutiner på båda gruppboendena. På Paradsängens gruppboende ansvarar Landstingets sjuksköterskor delvis för läkemedelshantering vilket har lett till brister i administrationsrutiner för läkemedel och inlämnande av gällande ordinationslistor vid flertalet tillfällen.

Måltiderna:

På båda gruppboendena finns ett gemensamt kök för matlagning. Varje lägenhet har ett pentry med möjlighet att förvara och laga egen mat. All personal har deltagit i utbildning om livsmedelshygien. Måltiderna är spridda under dygnet men nattfastan kan överskrida 11 timmar om den boende önskar detta. De boende får inte alltid välja måltidens tid p.g.a. att måltiderna ingår i den sociala färdighetsträningen. Specialist för nutritionsfrågor kan kontaktas via vårdcentralens läkare. Egenkontrollprogram för kostfrågor är inte utarbetat.

Aktivering och psykisk hälsa:

De boende erbjuds utifrån behov och önskemål samtalsstöd, aktiviteter och stimulans. Som komplement till aktiviteter finns ett samarbete med andra verksamheter som kyrka och frivilligorganisationer.

MAS bedömning av hälso- och sjukvårdskvaliteten:

Generellt:

De boende får en god hälso- och sjukvård både inom kommunens ansvarsområde och i samarbetet med primärvården och öppenvårdspsykiatri. Enheten arbetar enligt gällande lagstiftning och rutiner. Rutinerna fungerar väl. Ekeby gruppboende har en stabil personalgrupp med mångårig erfarenhet av personer med psykisk funktionsnedsättning. På Paradsängen har personalomsättningen varit 30 % under det senaste året vilket har påverkat kontinuiteten för kontaktmannaskapet. Ledningen har vidtagit åtgärder för att få personalsituationen stabilare. Det förekommer få rapporterade avvikelser. MAS får rapporterna via VODOK. Avvikelserna och åtgärderna rapporteras vid enheternas APT - möten.

Samarbetssvårigheter i vårdplanering med slutenvårdspsykiatri förekommer vid utskrivning av boende.

Förbättringsåtgärder för de punkter där brister framkom:

Ledningssystem för hälso- och sjukvård:

Ledningssystemet för hälso- och sjukvård enligt 2005:12 saknas. Trots att ledningssystemet saknas har enheterna p.g.a. att de är små lyckats säkra vården för det mesta för varje enskild person. Det är lätt att nå respektive ansvarig för frågeställningar och planering. Svårigheter har uppstått när det gäller samordning med Landstinget slutenvårdsenheter vid de tillfällen när boende har vårdats på sjukhus. Informationsöverföringen har varit bristfällig vid utskrivningarna. MAS har avvikelserapporterat detta till berörda avdelningar.

Verksamhetschef, enhetschef, biståndshandläggare, biträdande enhetschef och sjuksköterska har ett samlat ansvar runt brukarna. Ansvarsdelningen bör beskrivas och förtydligas i ledningssystemet.

Förbättringsåtgärd:

Verksamhetschef för hälso- och sjukvård utarbetar ett ledningssystem för hälso- och sjukvårdsorganisationen i samråd med övriga chefer och MAS.

Rutiner för informationsöverföring och samarbetsplanering med slutenvårdspsykiatri bör upprättas snarast.

Sjuksköterkefunktionen:

1) Sjuksköterskan har inte fått någon utbildning i kommunens datajournalföring utan har p.g.a. sina egna datakunskaper lärt sig en del. MAS har haft en handledande funktion i VODOK. Sjuksköterskan har haft svårt att hinna med att dokumentera vårdplanering för samtliga brukare eftersom tidigare dokumentation saknas från 2005.

Förbättringsåtgärd:

Legitimerad personal ska garanteras utbildning i VODOK så länge detta system används.

2) Ingen sjuksköterska finns mellan 1430- 16 00 vardagar. Kommunen är ansvarig för sjukskötersketillgång dygnet runt på en Särskild Bostad. Det har inte funnits täckning på dessa timmar sedan 2002 på grund av att man initialt bedömde det inte fanns behov. Boendegruppen har dock blivit äldre och akuta incidenter och dödsfall har inträffat. Sjuksköterskepatrull tjänstgör kvällar, helger, nätter.

Förbättringsåtgärd:

Sjukskötersketillgången ska ordnas och garanteras för hela dygnet.

Läkemedelshantering:

Det har varit oklarheter i samarbetet med landstingets öppenvårdsmottagning angående läkemedelsrutiner gällande delegering och läkemedelsadministration till Paradsängens personal. Kopior på medicinordinationer har också saknats.

Förbättringsåtgärd:

Ansvarig sjuksköterska inom kommunen kontaktar landstingets öppenvårdsmottagning för att komma till rätta med rutinerna.

Om ovanstående inte fungerar ska kommunens sjuksköterska ta över iordningställande av samtliga läkemedel som administreras av boendets personal till brukarna.

MAS och ansvariga chefer har haft ett möte i anslutning till uppföljningen för att diskutera förbättringsåtgärderna. Plan för åtgärder gällande samtliga brister har lagts.

Raili Pettersson, medicinskt ansvarig sjuksköterska